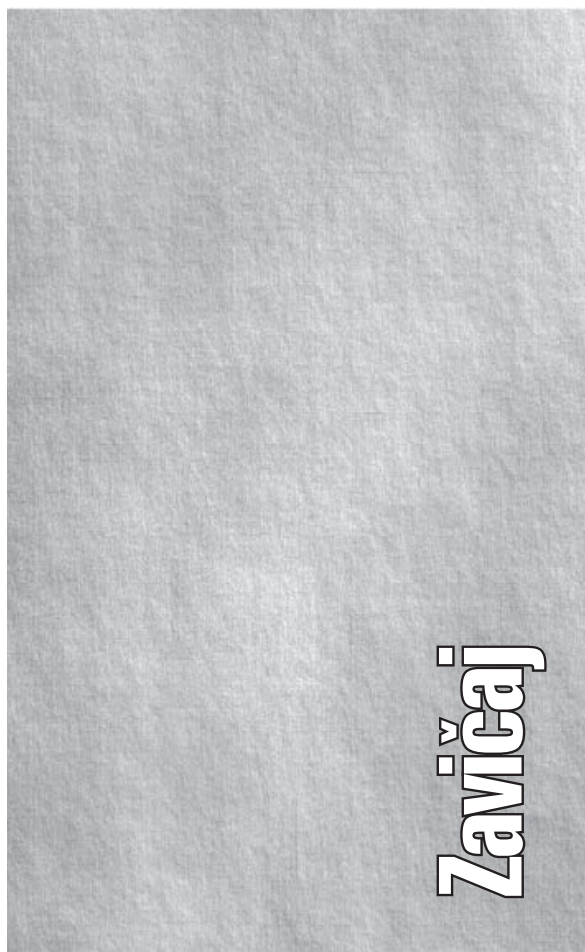

Zavičaj

**OMER HAMZIĆ
REZULTATI LOKALNIH IZBORA 2004. GODINE
NA OPĆINI GRAČANICA NAKON PONOVLJENOG
GLASANJA U PRIJEKOM BRDU**

**OMER HAMZIĆ
AHMET ŠILJIĆ KADIJA**

**RUSMIR DJEDOVIĆ
SALIHBAŠIĆI IZ GRAČANICE
(PRISTUP PROJEKTU ISTRAŽIVANJA)**

Omer Hamzić

REZULTATI LOKALNIH IZBORA 2004. GODINE NA OPĆINI GRAČANICA NAKON PONOVLJENOG GLASANJA U PRIJEKOM BRDU

***(SDP Gračanica: politički i moralni
pobjednik općinskih izbora 2004)***

Prva dokazana izborna krađa na području općine Gračanica "poslije izbora za Mačeka i Spahu 1935. godine", dogodila se na lokalnim izborima 2. 10. 2004. godine u Prijekom Brdu. Oko toga podigla se bila velika političko-pravna halabuka prije svega u "lokalnim stožerima" SDA i SDP, odjednom su dobile na važnosti i neke patuljaste stranke, proturale se senzacionalne kombinacije i šeme. Dok je "oštećena strana" (SDP) očekivala pobjedu pravde, dotle se "neoštećena strana" (SDA) uzdala u pobjedu principa "svršenog čina". Izbori u Prijekom Brdu su ponovljeni, pravda je zadovoljena, ali su oni koji su bili "oštećeni", iako politički i moralni pobjednici izbora, ipak na kraju loše prošli. Nisu kažnjeni ni oni koji su krali, ni oni koji su... "vreću držali" - niti pravno, niti politički. Naprotiv, možda su i nagrađeni.

Ovo podsjećanje može biti lekcija iz elementarnog političkog poštenja, ako to uopće negdje postoji. A ako ne postoji, neka onda bude poziv na fer-plej "igru" u nekim narednim izborima.

Evo kako se Gračanici "desilo Prijeko Brdo" u lokalnim izborima 2004. godine: Kandidat za načelnika općine u Gračanici Nusret Helić izabran je u prvom krugu, to jest bez prebroja-

vanja "preferencija". Osvojio je 50,41% glasova i za 10% "prešišao" Edvina Mulalića, svog glavnog SDA rivala. Sve je prošlo bez većih uzbuđenja.

U izborima za sastav Općinskog vijeća situacija je bila mnogo zanimljivija. Kako se i očekivalo, do zadnjeg momenta vodila se mrtva trka između SDA i SDP. Nakon prebrojavanja glasova sa redovnih biračkih mjesta, SDP je bio u prednosti samo za 3 glasa, da bi nakon prebrojavanja glasova "u odsustvu i poštom", vodeće mjesto zauzela SDA, sa 3 glasa prednosti - u odnosu na SDP. U ovom slučaju, tri glasa imala su vrijednost jednog i to odlučujućeg vijećničkog mandata i političku dominaciju u Općinskom vijeću.

Međutim, još iste večeri, nakon zatvaranja biračkih mjesta, uvidom u preliminarne rezultate glasanja, u Izbornom "stožeru" gračanickog SDP uočen je nenormalno visok procent odziva birača na biračkom mjestu Prijeko Brdo, u odnosu na prosječan odziv na drugim mjestima (prosjeak općine 54%, prosjeak u Prijekom Brdu 95%). Odmah se posumnjalo u regularnost takvih rezultata, pa je još u toku noći, sa 2. na 3. 10. u 2.45 sati, Općinskoj izbornoj komisiji "ekspresno" upućen *Zahtjev za provjeru pristupanja upisanih birača glasanju na biračkom mjestu 33 – Prijeko Brdo*. U podnesku je navedeno da su neke osobe u Prijekom Brdu izvršile glasanje za 9, odnosno 8 odsutnih lica, koja na dan glasanja nisu fizički bila prisutna na području općine Gračanica.

Općinska izborna komisija taj je prigovor odbila kao neosnovan.

U međuvremenu, Izborni "stožer" SDP prikupio je pismene izjave od još 4 osobe, koje su potvrdile da su 2. 10. 2004. godine, bile izvan općine Gračanica i da nisu obavile glasanje u Prijekom Brdu. SDP je, potom, javno saopćio da je na biračkom mjestu u Prijekom Brdu počinjena klasična izborna krađa. Uslijedila je nova žalba Općinskoj izbornoj komisiji, nova "odbijenica" i nova žalba Izornoj komisiji BiH. Esdepeovci su uporno zahtjevali da Komisija ostvari uvid u birački spisak Prijekog Brda i da

na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja done- se konačnu odluku. I dok se s napetošću očekivalo ponovno izjašnjenje Izborne komisije BiH "po ovom predmetu", u lokalnom "stožeru" SDP Gračanica još neki mještani Prijekog Brda potpisali su izjave da "toga i toga dana nisu obavili svoju građansku dužnost" na "tom i tom" biračkom mjestu.

U očekivanju konačne odluke Izborne komisije BiH u vezi sa ovim slučajem, u Gračanici se podigla neviđena politička halabuka, proturane su razne glasine i špekulacije. U igri su bile različite čaršijske kombinacije u vezi sa budućom političkom dominacijom u Općinskom vijeću Gračanica. U rukovodstvu SDP Gračanica javno su saopćavali da je na tom biračkom mjestu (a možda i na još nekim) došlo do velike izborne krađe, kojom je preokrenut rezultat izbora za Općinsko vijeće Gračanica na štetu SDP.

Izborna komisija BiH ipak je odbila njihovu žalbu, kao neosnovanu.

Nezadovoljni i još više razočarani takvom odlukom, u izbornom "stožeru" SDP Gračanica su odlučili da u "traženju pravice" idu do kraja. "Prismotali su hartiju" i 19. 11. 2004. godine "ekspresno" prosljedili žalbu na adresu Apelacionog vijeća Suda BiH.

"Visoka adresa" dosta brzo se očitovala "na način" kako piše u sljedećem citatu: "Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu u Apelacionom upravnom vijeću (...) u pravnoj stvari žaliteljice SDP BiH OO Gračanica, protiv Odluke izborne komisije BiH broj 04-50-484904 kojim je njen zahtjev da se ponište izbori održani dana 02. 10. 2004. godine na biračkom mjestu 033 Prijeko Brdo, općina Gračanica odbijen, na nejavnoj sjednici održanoj dana 02. 12. 2004. godine, donio je sljedeće Rješenje: **Žalba se uvažava, pobijena odluka ukida i predmet vraća Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine na ponovni postupak i odlučivanje**".¹

U lokalnim političkim krugovima u Gračanici odluka Apelacionog vijeća Suda BiH da prihvati žalbu SDP dočekana je kao prvorazredna senzacija. Izborni "stožer" SDA bio je za-

tečen i iznenađen tom odlukom, u SDP "stožeru" naglo se popravilo raspoloženje. Na popravni je morala "ići" Izborna komisija BiH, potom i birači Prijekog Brda.

Postupajući po Rješenju Suda BiH, Izborna komisija BiH na svojoj 135. sjednici, održanoj 16. 12. 2004. godine donijela je Odluku **"kojom se uvažava žalba i poništavaju izbori održani 2. 10. 2004. godine za Općinsko vijeće u izbornoj jedinici Gračanica, na biračkom mjestu 044A033 Prijeko Brdo."** Istom Odlukom ponovni izbori na tom biračkom mjestu zakazani su za utorak 21. 12. 2004. godine. Naloženo je da se izbori obave na osnovu istih kandidatskih listi i istih izvoda iz centralnog biračkog spiska koji su korišteni i na poništenim izborima.

U obrazloženju ove odluke govori se o teškim manipulacijama i klasičnoj izbornoj krađi, koja je izgleda, na tom biračkom mjestu bila "masovna pojava". Obrazloženje glasi:

"Rješenjem Suda BiH br: IŽ-44/04 od 2. 12. 2004. godine žalba SDP, Općinski odbor Gračanica uložena na odluku Izborne komisije br: 04-50-4849/04 kojom je njihov zahtjev da se ponište izbori na biračkom mjestu Prijeko Brdo 044A033 u opštini Gračanica odbijen, je uvažena, pobijena odluka ukinuta i predmet vraćen Izornoj komisiji na ponovni postupak.

Izborna komisija BiH je odlučujući u ponovnom postupku o žalbi SDP OO Gračanica, uloženoj na Odluku Opštinske izborne komisije Gračanica broj: 02-05-3973/04 od 04. 10. 2004. godine sa prijedlogom da se ponište izbori na biračkom mjestu 044A033 Prijeko Brdo, je donijela odluku kao u dispozitivu, a na osnovu sljedećeg činjeničnog stanja:

Provjeravajući vjerodostojnost osam pisмениh izjava lica koja tvrde da nisu pristupili glasanju, izvršeno je upoređivanje potpisa na izjavama sa potpisima u biračkom spisku te uočeno da potpisi Mutapčić Fadije, rođ. Džinić i Bećirević Kadrije, rođ. Džinić na izjavama su različiti u odnosu na potpise koji stoje pored njihovih imena u biračkom spisku **što upuću-**

je na zaključak da je neko glasao za ove osobe. Potpis na izjavi Bešić Agana ovjerenoj kod javnog bilježnika u Zagrebu takođe je različit od potpisa u biračkom spisku. I u slučaju izjava datih od Jahić Hadžire i Jahić Fikreta utvrđeno je da potpisi ovih osoba na izjavama su različiti od potpisa koji su nađeni pored njihovog imena u biračkom spisku. Cijeneci valjanost potpisa na izjavama, Izborna komisija BiH je utvrdila da su počinjene nepravilnosti na ovom biračkom mjestu koje mogu uticati na rezultate izbora, jer **utvrđeno je da u pet slučajeva su druge osobe glasale za birače koji nisu izašli na glasanje.**

Nakon što su uočene ove nepravilnosti Izborna komisija BiH je po službenoj dužnosti izvršila kontrolu ostalih potpisa u biračkom spisku, pa je tako samo na prvoj strani utvrđeno da su potpisi i pored imena Bešić Huri-ja, Bešić Kada, Bešić Razija, Bešić Sead, Bešić Vahidin, su nesporno potpisani od jednog lica. Daljim uvidom u birački spisak nesporno je da i potpisi pored imena Džinić Alija, Džinić Rasim, Džinić Zijo, Džinić Zuhra, Huskić Halil, Huskić Hanija, Huskić Hatidža, Huskić Nesiba, Huskić Ramiza, potiču od jedne osobe

Ukupni rezultati izbora za nivo Općinskog vijeća u općini Gračanica utvrđeni od strane Izborne komisije BiH ukazuju da je Stranka demokratske akcije osvojila ukupno 6.181 glas, dok je Socijaldemokratska stranka – Socijaldemokrati BiH osvojila 6.178 glasova, što čini razliku od 3 glasa, a što je uticalo na dodjelu mandata u Općinskom vijeću u kojem je SDA dobila 14 mandata, a SDP 13 mandata. Imajući u vidu **da su u ovom postupku utvrđene nepravilnosti, jer umjesto 5 osoba su druge osobe glasale što proizlazi iz njihovih izjava da nisu pristupili glasanju, kao i činjenica da je utvrđeno da određen broj potpisa u biračkom spisku potiče od jedne osobe** kao što je navedeno u prethodnom stavu, iz čega jasno proizlazi da utvrđene nepravilnosti imaju uticaj na izborni rezultat za izborni nivo općinskog vijeća, iz čega su ispunjeni uslovi predviđeni članom 2.10 Izbornog zakona iz koga proizlazi da

ZAVIČAJ

Prilog 1: Tabela Općinskog vijeća Gračanica nakon ponovljenih izbora u Prijekom Brdu

r.br.	Prezime i ime	Rang prije glas.	Br. glasova	Mjesto stanovanja	Str. Sprema
	SDA				
1.	Avdić Galib	1	1557	Gračanica	viša
2.	Hasić Jasmina (sa 3. na 2. mjesto)	2	864	Malešići	visoka
3.	Gadžić Rahim (sa 2. na 3. mjesto)	19	805 (-154)	Prijeko Br.	viša
4.	Mejremić Miralem	6	775	Stjepan Polje	visoka
5.	Smajić Hasan	9	772	Malešići	viša
6.	Omerović Nijaz	4	734 (+2)	Gračanica	visoka
7.	Zaketović Senad	27	693 (-25)	Trnovci	student
8.	Fehratović Hasan	3	675 (+2)	G. Orahovica	visoka
9.	Nurikić Husein	16	602 (+1)	Džakule	visoka
10.	Bešić Ajša	17	591 (+19)	Vranovići	srednja
11.	Džananović Rukib (novo ime na listi)	18	562	Doborovci	
12.	Sendić Izudin (sa 9. na 12. mjesto)	31	541 (-46)	Džakule	visoka
13.	Šišić Abdulkadir	7	540	Gračanica	visoka
14.	Crnovršanin Munevera (nije izabr.)	8	540	Stjepan Polje	visoka
15.	Šišić Fatima (nije izabrana)	14	529 (-66)	Prijeko Brdo	student
	SDP				
1.	Hasić Mustafa – Cigo	22	1065 (-2)	Malešići	srednja
2.	Selimović Muhamed	1	879 (+2)	Gračanica	viša
3.	Memić Senad	6	862	Malešići	visoka
4.	Nurić Zaim	13	803	Škahovica	visoka
5.	Tahirović Edvin – Edo	7	768 (-5)	Gračanica	viša
6.	Hadžić Mirsad	9	685 (-1)	Lukavica	srednja
7.	Mešić Latif	5	668	D. Orahovica	srednja
8.	Alić Midhat	3	648	Miričina	viša
9.	Ustavdić dr. Murisa	2	632	Gračanica	visoka
10.	Mehanović Suljo	25	596 (-1)	Gračanica	viša
11.	Bajraktarević Avdo	18	525	Babići	visoka
12.	Isić Zijad	16	512	Rašljeva	srednja
13.	Karić Elmir	30	503	D. Orahovica	student
	S BiH				
1.	Osmanović Vehid	12	327	G. Orahovica	srednja
2.	Terzić dr. Zijad	13	113 (+1)	Gračanica	visoka
	LDS				
1.	Musić Muharem	23	179	Džakule	visoka
	BOSS				
1.	Mešić Fadil	3	139 (+22)	Malešići	srednja

Napomena uz tabelu: izmjene u odnosu na tabelu Općinskog vijeća nakon redovnih izbora označene su boldiranim slogom, znakom + ili minus u rubrici "Broj glasova" označeno je koliko je kandidat dobio, odnosno izgubio glasova na ponovljenim, u odnosu na redovne izbore

Izborna komisija BiH može poništiti izbore u izbornoj jedinici ili nekom biračkom mjestu ako utvrdi nepravilnosti koje mogu uticati na rezultate izbora. Sarajevo, 16. 12. 2004.”²

U kratkom vremenskom periodu od saopćavanja odluke o poništenju izbora u Prijekom Brdu, pa do njihovog ponovnog održavanja, 21. 12. 2004. godine, to malo udaljeno selo gračaničke općine bilo je, bukvalno, opsjednuto “politikom i političarima”, grozničavo su djelovali izborni “stožeri” i aktivisti, kako onih koji su raskrinkali izborne manipulacije i lokalne političke mešetare, tako i onih u čiju korist **“su druge osobe glasale za birače koji nisu izašli na glasanje.”** Dok su jedni bili zadovoljni pobjedom “pravne države” u slučaju Prijekog Brda, drugi su se “pravili ludi” (u smislu: “pa šta, svi su krali, svi su...” i usput smišljali kako da “ostanu u sedlu” i nakon ponovljenih izbora.

Pokazalo se da su dobro smislili i još bolje odradili “neke stvari”.

To potvrđuju rezultati ponovljenih izbora.

Da podsjetimo: Na izborima 2. 10. 2004. godine (koji su poništeni) u birački spisak u Prijekom Brdu bilo je upisano 446 birača, a na glasanje je izašlo 425, odnosno 95,29%, od čega je važećih glasova bilo 424 ili 99,76%. SDA je “pokupila” 415 ili 97,88%, a SDP 6 glasova ili 1,42% glasova, 1 glas dobila je S BiH i 2 glasa BOSS. Na ponovljenim izborima, 21. 12. 2004. godine na glasanje je izašlo 327 birača, odnosno 73,3%, od čega je važećih glasova bilo 317 ili 97%, nevažećih 10; Ovoga puta SDA je dobila 268 ili 84,5%, a SDP 20 ili 6,3%

glasova, 3 glasa dobila je S BiH i 22 glasa BOSS. Po jedan glas dobile su Liberalno demokratska stranka, Narodna stranka radom za boljitak 1, Stranka penzionera, umirovljenika BiH i Socijaldemokratska unija BiH. Te četiri stranke nisu imale ni jedan osvojeni glas u redovnim izborima 2. 10. 2004.

Podaci pokazuju da je u ponovljenim izborima na glasanje izašlo 22% manje glasača, da je SDA podbacila za 13,4% glasova, dok su SDP i S BiH za više od 3 puta popravili svoj rezultat. Najviše je profitirao BOSS koji je bio 11 puta “bolji” u ponovljenim, u odnosu na izbore koji su obavljeni 2. 10. 2004. Umjesto Šišić Fatime, kandidata SDA iz Prijekog Brda, u Općinsko vijeće nije ušao kandidat SDP, kako se realno očekivalo, već Mešić Fadil, kandidat BOS-a iz Malešića. Samo za naivne i politički slabo pismene to je bilo iznenađenje.

U ukupnom rezultatu, dakle, svi su ponešto dobili (BOSS i SDP najviše), dok je SDA “izgubila” 147 glasova i “naslov” političkog pobjednika ovih izbora. Na prvo mjesto izbio je SDP sa 6.194 osvojena glasa, dok se SDA “moralno zadovoljiti” drugim mjestom sa 6.034 glasa. SDP Gračanica je dokazao i pokazao da je najjača politička snaga na općini – i, definitivno, moralni i politički pobjednik ovih izbora. Ipak, nije uspio dobiti famoznog 14-tog vijećnika i zasluženu većinu u Općinskom vijeću. I u ponovljenim izborima posao su odradili “krupniji inženjerci” i sitniji lokalni mešetari, koji su “odrađivali Prijeko Brdo” i dva mjeseca ranije.

Lista Općinskog vijeća pretrpjela je, samo neke manje izmjene (vidi tabelu), SDP je ostao sa 13 vijećnika, dok je SDA ojačala svoje pozicije. Pored jednog vijećnika BOSA, na svoju stranu uspjela je privući još dva vijećnika S BiH i 1 vijećnika Liberalne stranke i tako stvoriti “antiesdepeovsku koaliciju”, koja je izglasala Hasana Fehratovića sa liste SDA za predsjedavajućeg Općinskog vijeća.